

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. De aliis naturama concernentibus specierum & earum
divisione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

faciunt consonantiam potentiae & objecti. Ex hoc ulterius discursu inferebat idem in Theologia, quod Deus sine lumine gloriae videri non possit, & quod visio Dei fieri non possit, sine consonantia videntis & visi, quae fieri non potest, nisi medio lumine gloriae.

RESPONDERI potest, hunc discursum in pluribus non satisfacere. Quia imprimis videtur confundere consonantiam & proportionem in actu primo quae concedo, quod fiat per lumen vel species, & inter proportionem & consonantiam in actu secundo quae fit productione notitiae, cum tamen haec duae consonantiae, distinguere debeant. Certè enim receptio principii facientis consonantiam potentiam, non est in intellectu v.g. formalis similitudo objecti, aliàs deberet in sola passione consistere intellectio, sicut & consonantia in actu primo, stat in sola passione specierum. Deinde si distincta est consonantia in actu primo, & consonantia in actu secundo, licet verum sit, quod sine consonantia in actu secundo non possit fieri nec intellectio nec visio, cum ipsa visio & intellectio, ut supponitur, sit illa consonantia in actu secundo, intellectio autem v.g. non potest esse sine intellectu; fallum tamen erit, quod sine consonantia in actu primo, non possit fieri sensatio & intellectio, non est enim ratio, cur illam proportionem, quae provenire debet à lumine vel speciebus, se solo Deus supplere non possit. Denique quamvis sint aliqui sensus qui connaturaliter sine proportionem in actu primo, non exeant in actum secundum, id tamen non est universale, quia si tangatur ferrum ignitum, sequitur quidem laesio sensus, sed non sequitur, objectum non fuisse perceptum; fuisse autem illic improprietatem inter sensum & sensibile, vel ipsa sensus laesio ostendit. *Hinc alia*

RATIO asserti est. Quia saepe objectum est absens, & saepe improprietatum, hinc debebat dari aliud vices objecti supplens, & magis eidem proportionatum, hoc autem nihil aliud est, nisi species. Deinde ex infra dicendis, colligitur nisi ponantur species visibiles, multae experientiae salvari non poterunt, de quibus infra. Denique arguendo à definitione ad definitum, dantur qualitates loco objecti completivae potentiarum, in ordine ad agendum. Ergo dantur & species, antecedentis probatio, ex dicendis in particulari de speciebus, colligitur.

ASERO secundò: *Species impressas esse qualitates loco objecti completivas potentiarum in ordine ad percipiendum objectum.* Potius usurpo terminum ly completivae, quam ly determinativae, quia determinatio ad actum non potest salvari, sine actuali exercitio potentiae, & ita, dum dicit Schola Thomistica, praedeterminari nos ad agendum, hoc ipso subintelligit, actum secundum potentiae praedeterminatae, debere poni,

Item dum modi dicuntur esse determinativi, exigunt etiam actuale exercitium illorum, quae determinant. Jam autem tot dantur species, quae receptae in potentiis, non hoc ipso faciunt esse potentiam in actu secundo perceptivam objecti, alias tot semper simul haberemus cogitationes, quot species, nihilque unquam recordaremur nos cogitasse, quia semper idem cogitaremur, id autem, quod in praesenti aliquis nescit, nemo recordatur, sed id quod praeteriit. Quod si possitis speciebus, non determinamur, hoc ipso ad actum secundum, potius dici debent species, completivae potentiarum, quam determinativae, quia ly completivae ex usu & acceptione, non significat hoc ipso esse potentiam in actu, quae completa dicitur, sed tantum pro sua parte, esse paratam, si caetera adsint paria. Et licet quidem dentur aliquae potentiae, quae hoc ipso, quod recipiant species, prodeant in actum secundum, qualis est visiva, auditiva &c. Quia tamen hoc universaliter non competit speciebus, & saltem divinitus impediibile est, fit ut non possint species definiri rigore loquendo, per hoc, quod determinent potentiam.

Addidi autem istas species, esse qualitates, completivas loco objecti; quia gratia v.g. est qualitas, completiva voluntatis in ordine ad agendum supernaturaliter, & tamen non est species, quia non supplet locum objecti, sed est instrumentum Dei, in ordine excedenti. Ceterum in processu discursuum, non raro à nobis usurpatur hic etiam terminus, quod species determinent, volumus enim loqui cum multis, praecipue, quia videtur potentia sine speciebus, esse quasi indifferens ad operandum, quia ergo hanc indifferenciam tollunt species, ideo etiam per nos, interdum dicuntur determinare species potentiam.

DIFFICULTAS II.

De aliis naturam concernentibus speciebus, & earum divisione.

ASERO primò: *Speciem impressam non esse similitudinem formalem objecti.*

RATIO prima est ex recentiori Suarez. Quia scilicet ut sint species impressae similitudo formalis, id & superfluum est, & sufficit virtualis representatio. Quod ipsum probatur, quia vel ideo species impressae essent imago formalis, quia ponuntur loco objecti, & hoc non, quia non semen plantae, ponitur loco plantae, & tamen non est imago formalis plantae, vel ideo esset species impressa imago formalis, quia v.g. in intellectu ordinatur ad cognitionem, quae est imago formalis, & hoc etiam titulo non debet esse imago formalis; quia potentia, habitus, lumen

lumen supernaturale, &c. ordinatur ad cognitionem, & tamen non sunt imago formalis, vel ideo esset imago formalis species impressa, quia producit ab objecto, & hoc non, quia semen producit à planta, & tamen non est formalis similitudo plantæ.

RATIO secunda: Quia si species sunt imago formalis objecti. Ergo antequam intelligatur objectum, intelligitur; Quod ipsum probatur, antequam intelligatur objectum, datur illius species impressa. Ergo cum prior species sit impressa, quam intelligantur objecta, dabitur imago formalis objecti, nam per te species impressa, est ista imago: Ergo ulterius antequam detur intellectio, intelligitur objectum, quia intelligere non aliud est, quam habere imaginem formalem objecti, sed antequam intelligat, habet per se formalem similitudinem objecti, nempe speciem. Ergo per te, antequam intelligat, intelligit. Imò sequitur hominem cogitare de eo, de quo non cogitat, cum non cogitando, habeat similitudines formales istorum objectorum, nempe species impressas.

RATIO tertia est; quia cum in ordine ad species impressas jam paratas passivè nonnisi se habeant intellectus, sequitur, quòd respectu objectorum tunc noscendorum, ex suppositione specierum, merè se nonnisi passivè habeat intellectus, non esseque intellectiones vitales, consequenter sequetur contra Tridentinum, nos etiam in intellectione supernaturali, quæ est credere merè, nos passivè habere, cum tamè credere, sit negotium salutis, negat autem Tridentinum, quod in negotio salutis, merè passivè non habeamus.

ASSERO secundò: Species sive materiales sive spirituales non esse ejusdem conditionis cum objectis, est assertum S. Thomæ quæst. 8. de Verit. artic. 11. ad 3. *constat enim inquit, quod species lapidis, in anima est longè alius natura, à lapide in materia.*

RATIO asserti est: Quia non pauca objecta, sunt substantia, omnes autem species sunt accidentia, species etiam accidentium, licet conveniant in genere accidentis, diversæ tamen erunt naturæ; nam species parietis, non sunt accidentia talia, qualia accidentia sunt ipsius parietis v. g. Nam accidentia parietis non sunt transmissibilia per intermedium aërem, nec receptibilia in ipso met sensorio, cum tamen, hæc prædicata & alia, competant ipsis speciebus, denique species sunt inventæ, etiam ad proportionanda objecta sensibus, quæ naturæ intentio ad ponendam proportionem, nulla esset, si objecta & species, essent ejusdem conditionis.

ASSERO tertio: *Dividi speciem* in impressam & expressam. Species impressa immediatè ante est definita. Species autem expressa, ante est formalis similitudo objecti, de qua actum,

ubi de verbo mentis. Vocatur autem species impressa, ideo, quia sicut id quod imprimatur, recipitur in eo cui imprimitur, sic & species impressa in sua potentia. Altera autem vocatur expressa, quia sicut id quod exprimitur, est imago ejus, quòd exprimitur, & ita sigillum in cerâ expressum, est imago sigilli, quod imprimit, sic illa species expressa, est imago objecti, quod cognoscitur. Rursus hæc species impressa, alia est materialis, alia spiritualis. Rursus materiales species dividuntur in eas, quæ nonnisi ad materialia deserviunt, & in eas quæ ad spiritualia, priores illæ dividuntur in sensuum species, posterioris autem non aliud agnoscitur membrum, quam ipsum phantasma materiale. *Sed contra assertum primum*

DICES primo: Pater æternus in priori originis, ad producendum verbum, supponitur habere prius formalem similitudinem, quæ est quasi species impressa in mente Patris. Ergo & antequam Verbum creatum supponatur productum ab intellectu, debet præsupponi similitudo formalis.

RESPONDETUR; Disparitatem esse. Quia Filio, non redditur intelligens Pater, non enim illum producit ut intelligat, sed quia intelligit; si ergo illum ideo producit quia intelligit, supponi debet ad producendum Filium intelligens, adeoque repræsentans sibi suam essentiam &c. &c. Jam autem non ideo producit Verbum creatus intellectus, quia intelligit, sed ut intelligat ut Quo. Ergo ante productionem illius, non debet intelligi, repræsentans sibi intentionaliter objectum, adeoque nec habens formalem imaginem objecti.

DICES secundo: Species expressa, est formalis imago objecti. Ergo & species impressa.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia nisi ponatur, quòd species expressa sit similitudo formalis, non erit modus salvandi, quomodo intelligat homo, cum intellectio objecti sit formalis in intentione similitudo objecti, bene autem tota intellectio salvari poterit, etiam si negetur, speciem impressam, esse similitudinem formalem.

DICES tertio: Species appellantur imagines objecti.

RESPONDETUR. Speciem expressam esse imaginem formalem objecti, sed sufficit ut species impressa, sit similitudo causaliter & remotè, sicut glans, est causaliter arbor, & semen, est causaliter id, quod generat.